

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Notatka z posiedzenia wyjazdowego Grupy Tematycznej Smart Villages ENRD w Lormes we Francji 6 czerwca 2019 r.

W jaki sposób i w jakim stopniu krajowe i regionalne strategie cyfryzacji obszarów wiejskich docierają na poziom wsi? Nad tym zastanawiano się podczas wyjazdowego [posiedzenia](#) grupy tematycznej ds. inteligentnych wsi Europejskiej Sieci Obszarów Wiejskich (ENRD Thematic Group on Smart Villages) w Lormes we Francji 6 czerwca 2019 r.

Miejsce nie było przypadkowe, Lormes to miasteczko w Burgundii nazywane jest „wsią przyszłości” (a village of the future). Dodatkowo członkowie grupy mieli możliwość uczestniczenia w konferencji podsumowującej projekt Interregu [ERUDITE](#) „Współtworzenie cyfrowej transformacji”.

Celem 8-go spotkania grupy tematycznej było:

- ❖ Sprawdzenie na miejscu, jak konkretne miasteczko Lormes w Burgundii, uruchomiło partycypacyjny proces współkształtowania miasteczka przeszłości i różnorodnego zastosowania i wykorzystania lokalnego „ekosystemu cyfrowego” dla wspomagania owego, przechodzenia do przyszłości w kontekście francuskiego podejścia do cyfryzacji obszarów wiejskich.
- ❖ Pokazanie przykładów podobnych inicjatyw i planów rozwoju lokalnych cyfrowych ekosystemów w innych krajach członkowskich.
- ❖ Umożliwienie uczestnikom spotkania uczenia się na przedstawionych inicjatywach metodologicznego podejścia do rozwoju lokalnego cyfrowego ekosystemu.
- ❖ Wymiana opinii na temat zagadnień, którymi powinna zająć się grupa tematyczna ds. inteligentnych wsi Europejskiej Sieci Obszarów Wiejskich.

Program ułożono według logicznej zasady od szczegółu do ogółu. Po przywitaniu przez gospodarzy i wprowadzeniu pani Beaty Adamczyk reprezentującej Dyрекcję ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi Komisji Europejskich, uczestnicy mogli zobaczyć Lormes i poznać konkretne inicjatywy i projekty podejmowane i realizowane w tym miasteczku. Przedstawicielka Komisji Europejskiej podkreśliła, że w nadchodzącym okresie programowania wdrażania Wspólnej Polityki Rolnej w państwach członkowskich, krajowe plany strategiczne na lata 2021-2027 nie będą akceptowane, jeśli nie będą zawierały przemyślanej strategii cyfryzacji obszarów wiejskich.

Pierwszym punktem poznawania zdigitalizowanego Lormes była wizyta w miejscowym hubie cyfrowym. Lormes to półtora tysięczne miasteczko. Całe miasto jest fizycznie zsieciovane kablem optycznym, oraz wyposażone w publiczne punkty dostępowe WiFi, co pozwala na swobodny dwustronny przesył danych. Inicjatywy cyfrowe przeplatają się ze społecznymi, szpital na trzydzieści łóżek połączony jest z WiFi i tele-konsultacjami geriatrycznymi. Turyści odwiedzający Lormes mogą

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

skorzystać z cyfrowych punktów informacji turystycznej. Gminne sklepy są na okres próbny wynajmowane za jedno euro miesięcznie, a wyższy czynsz płacony jest dopiero jeśli dany pomysł biznesowy się sprawdzi. Takie podejście pozwoliło ściągnąć do miasteczka ciekawych ludzi z innowacyjnymi pomysłami. Szkoła podstawowa to tylko około 150 uczniów, liceum około 40, ale w obydwu szkołach nauczanie jest na najwyższym poziomie, co potwierdzają wyniki testów krajowych i międzynarodowych. Partycypacyjne podejście znajduje odzwierciedlenie w sposobie przygotowywania i realizacji projektów, a na każdym kroku potwierdzał je sposób i forma rozmowy burmistrza z mieszkańcami.

Po tej interesującej wizycie w konkretnym miejscu odbył się panel dyskusyjny przenoszący uczestników na wyższy poziom ogólności, regionalny i krajowy. W panelu uczestniczył przedstawiciel gminy, przedstawiciel regionu i osoby prezentujące punkt widzenia ogólnofrancuski. Francuzi podjęli kilka [inicjatyw](#) służących cyfryzacji obszarów wiejskich. Francuski THD/Narodowy Plan High Speed Broadband i towarzyszący mu fundusz na rzecz społeczeństwa cyfrowego przewidują, że do 2022 roku każdy będzie miał dostęp do internetu dużych prędkości (>30 Mbit/s). Bardzo ciekawym rozwiązaniem wydają się być wprowadzane „kontrakty wiejskie” zawierane z obszarami obejmującymi 30-60 tys. mieszkańców. Od poziomu Francji nastąpiło przejście do przykładów z innych krajów Unii Europejskiej. Przedstawiono działania na rzecz cyfryzacji obszarów wiejskich z Irlandii, Niemiec i Hiszpanii. W Donegal (Irlandia) [strategia cyfryzacji](#) ma trzy główne cele: wzrost badań i innowacji cyfrowych, umocnienie lokalnego klastra cyfrowego, budowanie silnej społeczności cyfrowej. Bardzo interesująco wygląda pilotażowa inicjatywa niemieckiego ministerstwa żywności i rolnictwa Inteligentnych Regionów Wiejskich ([Smart Rural Regions](#)) z finansowaniem na najbliższe pięć lat. [Hiszpańska strategia](#) cyfryzacji sektorów rolno-żywnościowego, leśnego i obszarów wiejskich to szeroko zakrojone działania na rzecz zmniejszenia luki cyfrowej, wsparcia użycia danych oraz wzmocnienie przedsiębiorczości i rozwój nowych modeli biznesowych.

Ważną częścią spotkania Grupy Tematycznej Smart Villages ENRD była dyskusja nad tematami, którymi grupa powinna zająć się w przyszłości. Efekty dotychczasowej pracy grupy to zebranie wielu ciekawych przykładów, wypracowanie czterech wytycznych dotyczących polityki służące skupieniu uwagi na Smart Villages w nowym okresie programowania. Dalsze działania będą poświęcone współpracy z instytucjami zarządzającymi, krajowymi sieciami wiejskimi, Lokalnymi Grupami Działania i innymi interesariuszami dla identyfikacji barier i rozpoznawaniu nowych możliwości. Dalej Grupa Tematyczna będzie sprawdzała i upowszechniała przykłady praktycznego wdrażania koncepcji Smart Villages w różnych częściach Europy i w różnych obszarach tematycznych.

Zainteresowanych tematyką odsyłamy do [portalu](#) Smart Villages ENRD.

Koncepcja Smart Villages jest trudno uchwytna, bo nie ma jednego uniwersalnego modelu do zastosowania i powielania. Są to elementy w różnych konstelacjach układające się logiczną całość. Wykorzystywane są technologie cyfrowe, ale „smart” są przede wszystkim lokalne społeczności, poszukujące i wypracowujące inteligentne rozwiązania w konkretnym miejscu i czasie. Nowe technologie pozwalają pokonać bariery dystansu przestrzennego odległych obszarów wiejskich i pozwalają na stosowanie nowych form usług publicznych i komercyjnych. Umożliwiają tworzenie

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

miejsc pracy. Wszystko razem daje szansę na wygodne życie mieszkańców, szansę na nową wiejskość. Trzeba chcieć i umieć z tej szansy skorzystać.

Notatkę sporządził: Dr Andrzej Hałasiewicz, RURBAN Wieś-Miasto-Region, który jest Członkiem Grupy Tematycznej Smart Villages ENRD i został zaproponowany do udziału w tych pracach przez Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich (FAOW). Tłumaczenia stosowanych przez prelegentów pojęć i tytułów projektów zostały dokonane przez autora notatki.

Udział pana dra Andrzeja Hałasiewicza w spotkaniu finansowany był ze środków Jednostki Centralnej Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

